

אורות השבת

גליון מס' 974

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

מנהל מערכת הרב אברהם טריק

פרשת השבוע קרח

עורך הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

דעת זקנים

רב לכם בני לוי (במדבר טז, ז)

רב לכם: דבר גדול נטלתם בעצמכם לחלוק על הקדוש ברוך הוא. (רש"י)

אמנם מחלוקת קורח ועדתו נועדה לערער על מנהיגותו של משה רבינו ע"ה, אך משה לא ראה בה פגיעה כלל בכבודו ובמעמדו האישי, אלא פגיעה בקב"ה ובתורתו – דבר גדול נטלתם בעצמכם לחלוק על הקדוש ברוך הוא! ועל כך יצא קצפו עליהם – ויחר למשה מאוד, עד שביקש מהקב"ה להוקיעם ברבים ולהענישם במיתה משונה אשר לא נודע כמותה עד היום – ויפצתה האדמה את פיה... וירדו חיים שאולה, למען ידעו הכל כי יש משה אמת ותורתו אמת, עיי"ש. ועתה אמרתי להוסיף ולתמוך במקורות נאמנים, שהפגיעה במנהיגות זקני הדור אינה פגיעה בכבודם האישי, אלא היא פגיעה באחד מיסודות קיום התורה בישראל, והוא 'ועשית ככל אשר יורוך' – אפילו על שמאל שהוא ימין...!

איתא בעירובין (סג, א): 'לא מתו בני אהרון עד שהורו הלכה בפני משה רבן... ותלמיד אחד היה לו לרבי אליעזר שהורה הלכה לפניו, אמר ר"א לאימא שלום אשתו, תמה אני אם יוציא זה שנתו, ולא הוציא שנתו. אמרה לו, נביא אתה. אמר לה לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי, ועתה מדוע רבינו אשר מחל על כבודו פעם אחר פעם מול אספוקף משתומם, שהרי בני אהרון – נדב ואביהו היו גדולים ועצומים בתורתם כמאמר חז"ל שהיו שקולים כנגד משה ואהרון. ועם כל זה נענשו במיתה משונה כל כך – שירדה עליהם אש מן השמים ביום חנוכת המשכן ולעיני כל ישראל... עד כי נזעק משה להורות 'ואיחכם כל בית ישראל ויבכו את השריפה אשר שרף ה'. וכל כך למה, מפני שהורו הלכה בפניו! והלא כבר נפסקה הלכה בתלמוד (קידושין לב, ב) 'אפילו רב שמחל על כבודו – כבודו מחול', וא"כ מדוע עשה רבינו אשר מחל על כבודו פעם אחר פעם מול אספוקף המדבר, לא מחל לבני אהרון אחיו על שהורו הלכה בפניו. וביותר יפלא על רבי אליעזר מרא דהאי שמעתתא, אשר ידע בוודאות שתלמידו האהוב עתיד למות רק מפני שהורה הלכה בפניו, ולא מחל על כבודו... אתמהא!

וגדולה מזו יש לתמוה ע"ד הגמ' (שם): כל המורה הלכה בפני רבו, נפטר לבית עולמו בלי בנים, שנאמר (במדבר יא, כח) 'ויען יהושע בן נון משרת משה מבחוריו ויאמר אדוני משה כלאים', וכתוב (דברי הימים א – ז, כז) 'ונון בנו יהושע בנו, ומשמע שלא היה בן אחרי יהושע, עיי"ש. וכבר תמה הגר"ח שמואלביץ זצ"ל (שיחות מוסר שנת תשל"ב מאמר לה), הרי אדרבה כוונתו של יהושע להורות על כליאתם של אלדד ומידד שנתבאו מחוץ למחנה, היתה מתוך חשש לפגיעה בכבודו של משה. וא"כ מדוע נענש במיתה ערירית... על פגיעה כביכול בכבודו של משה. זאת ועוד, מדוע משה רבינו ע"ה לא מחל ליהושע אשר חש כל כך לכבודו...!

ועל כרחך יש לנו ללמוד מכאן, שדין 'מורה הלכה בפני רבו', אינו ענין כלל לפגיעה בכבודו האישי של הרב, אלא הוא פגיעה בקיום התורה בישראל, יען כי קבלת התורה מרב לתלמיד – הוא תנאי יסודי במסירת התורה לשרשרת הדורות כמאמר המשנה (אבות א, א) 'משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וכו'. ועל כן דינו חמור כל כך, ואדרבה ככל שהוא גדול יותר כך עונשו חמור יותר וגלוי לרבים – כדוגמת עונש המרגלים אשר לפי דברי הגמ' (סוטה לה, א) מתו במיתה משונה שנתרבה לשונם ונפל על טבורם והיו תולעים יוצאים מלשונם, עיי"ש. וכן עונשם של קורח ועדתו ומיתת בני אהרון וכו', למען ידעו הכל כי זאת התורה לא תהא מוחלפת בדרך מסירתה מדור לדור, והבן **וצא** ולמד לדברי המדרש רבה (ויקרא יא, ח): 'אמר רבי עקיבא נמשלו ישראל לעוף, מה העוף הזה אינו פורח בלא כנפיים – כך ישראל אינם יכולים לעשות דבר חוץ לזקניהם', עיי"ש. הנה כי כן לפנינו קביעה חדה וברורה, שאין בכוח ישראל לעשות כלום בלי דעת זקנים. וכמה נוראים הם בזה דברי הגר"ח שמואלביץ זצ"ל (שם), אשר הוכיח מדברי הגמ' (חגיגה יד, א) שאין לך קללה גדולה לישראל יותר מאשר אבידת מצות הזקנים בישראל, דאיתא התם: 'שמונה עשרה קללות קילל ישעיה את ישראל, ולא נתקרה דעתו עד שאמר להם המקרא בזה – ירחבו הנער בזקן והנקלה בנכבד' (ישעיה ג, ח).

ובזה נבין גם מדוע התמירו כל כך בעונשם של מחטיאי הרבים, אשר דינם מפורש **המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"**

דבר העורך

ממלכה של כהנים גדולים

'כי כל העדה כולם קדושים', כתב רש"י כולם שמעו דברים בסיני מפי הגבורה. מבאר הרב קרח רצה להביא את הגאולה השלימה, והזכיר את מעמד הר סיני כי באמת כל יהודי שייך לכהונה גדולה, שנאמר 'ואתם תהיו לי ממלכת כהנים', וכמו שכתב ה'בעל הטורים' אילו זכו ישראל ולא היו חוטאים בעגל היו כולם כהנים גדולים, ולעתיד לבוא תחזור להם גדולה זו שנאמר 'ואתם כהני ה' תקראו'. ואמר הרב אס כן לפי זה נמצא שלעתיד לבוא בביאת המשיח בגאולה השלימה כשתעבור רוח הטומאה מהארץ, כל אחד מישראל יהיה בדרגה גדולה ונשגבה של כהן גדול, ובכל עת שיחפוץ וירצה יוכל להיכנס לקודש הקדושים, כמובן לאחר ההכנה הראויה. ואמר רבי שלמה מקרלין זיע"א כל אדם צריך לדאוג שיהיה לו חלק במשיח.

בברכת ליל ליל ויגור

הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סוחוקה"

וק"ק "שבטי ישראל" שכונה יא באר שבע

לוח זמנים שבועי

שבת קודש	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש
כ"ג תמוז (2.7.22)	כ"ד תמוז (2.8.22)	כ"ה תמוז (2.9.22)	כ"ו תמוז (2.10.22)	כ"ז תמוז (2.11.22)	כ"ח תמוז (2.12.22)	כ"ט תמוז (2.13.22)	שבת קודש
4:12	4:10	4:18	4:18	4:18	4:18	4:12	עלות השחר
4:20	5:44	5:44	5:44	5:44	5:44	4:20	זמן טלית ותפילין
5:46	8:26	8:26	8:26	8:26	8:26	5:46	זריחה - תנחומים
8:28	9:09	9:09	9:09	9:09	9:09	8:28	סיו"ק ש"ש לדעת מג"א
9:11	10:21	10:21	10:21	10:21	10:21	9:11	סיו"ק ש"ש להנחיא הג"א
10:22	12:44	12:44	12:44	12:44	12:44	10:22	סיו"ק ש"ש ריביות ק"ש
12:45	13:20	13:20	13:20	13:20	13:20	12:45	תחילת יום הלילה
13:21	18:39	18:39	18:39	18:39	18:39	13:21	סוף גזילה
18:39	19:51	19:51	19:51	19:51	19:51	18:39	סוף המנחה
19:51	20:08	20:08	20:08	20:08	20:08	19:51	סקינה
20:08						20:08	צאת הכוכבים

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	קרח
הפטרה:	ויאמר שמואל
כניסת השבת:	19:31
יציאת השבת:	20:22
רבנו תם:	21:18

"שבת מברכין"

המולד יום רביעי שעה 7:48 3-1 חלקים. ראש חודש תמוז בימים רביעי וחמישי הבעלים.

אורות הפרשה

התנגדות לעל שפלי

ויקה קרח', מבאר הרבי הרי"צ עיקר חטאם של קורח ועדתו היה בהתנגדות לשם הוי"ה, המורה על הנהגה על טבעית ועל שכלית. זהו שנאמר במדרש פליאה: "מה ראה קורח לחלוק על משה פרה אדומה ראה", היינו שהוא חלק על החוקים שבתורה, שהם למעלה מחשכל.

המזוזה אהבת ה' ויראת ה'

ויקה קרח', מבאר הרבי גם כשאדם מלא וגדוש בתורה, והוא בבחינת 'בית מלא ספרים', עדיין הוא חייב במזוזה, מה שכתוב במזוזה את שתי הפרשיות של 'שמע', אהבת ה' ו'אהבת את ה' אלוקיך', ויראת ה' ו'היה אם שמוע', המזהירה "הישמרו לכם". כשם שהמזוזה שומרת על הבית, כך האהבה והיראה שומרות על תורתו של אדם, כי רק מי שיראתו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת. וכדאי גם **במסכת יבמות** כל האומר אין לי אלא תורה, אפילו תורה אין לו.

מחלוקת עם ליצנות

ויקהל עליהם קרח', כתב רש"י בדברי ליצנות. מבאר ה'דברי שלמה' שיטה זו מחרחרי הריב נוקטים עד היום בשעה שאין בידם האשמות של ממש כדי לפגוע בשמו הטוב של מתנגדם, הם נלחמים בו על ידי ליצנות, כשהם מנסים לעשותו ללעג ולקלס.

תשובה בשאל תחתית

ויורו חיים שאולה', מבאר הרבי הרי"צ גם אדם שחטא והידרדר עד לשאלו תחתית, עדיין חי הוא, וכל עוד האדם חי, בכוחו לעשות תשובה על חטאיו.

הרכוש גרם למחלוקת

ותבלע אותם, ואת כל הרכוש', מבאר **מאוצרנו הישן'** לכן נבלע גם הרכוש, כי הוא גרם למחלוקת העגומה. העזתו של קורח לקום כנגד משה באה מרוב עושרו, שכן עשיר יענה עזות.

מחלוקת בשם הנפש

את מחתות החטאים האלה בנפשותם', מבאר רבי נפתלי מרופשיץ זיע"א בעלי המחלוקת הגרועים ביותר הם מי שמעריבים בכך את הנפש, שמנהלים את המחלוקת כביכול בשם תיקון הנשמה, בשם יראת שמיים וכבוד ה'.

אין לקחת בפח

ויקה קרח', כתב רש"י לקח את עצמו. מבאר רבי בונם מפשיסחה זיע"א קורח היה מחונן בהרבה מעלות מיוחס, תלמיד חכם, עשיר ופיקח, ואולי גם היה ראוי להיות מנהיג בישראל. ולמה לא ניתנה לו המנהיגות, כי לקח את עצמו הוא לא המתין שיביאו לו את עטרת המנהיגות, אלא ניסה לקחת אותה בכוח, ולכן לא זכה בה והפסיד הכל.

ענוה ולב שפור

ויקה קרח', כתב במדרש **תנחומא** חכם גדול היה קרח, ומטועני הארון היה. מבאר רבי עקיבא **סופר** זיע"א נראה לומר שטמון כאן רמז אף על פי שהיה מנושאי הארון לא שם לב לעובדה שהארון היה במידות שבורות אמתיים וחצי אורכו, אמה וחצי רוחבו, דבר המורה על ענוה, שפלות ושיברון לב. ואילו קרח התנשא לבקש גדולה.

היפר מבחוץ

ויקה קרח', כתב המדרש שקרח אמר בית מלא ספרים, מהו שיהא פטור מן המזוזה. מבאר ה'עטורי תורה' מדוע באמת בית מלא ספרים לא יהיה פטור ממזוזה, כי לא די שהבית מבפנים מלא ספרים, אלא צריך שיהיה בו גם סימן היכר מבחוץ.

עדה קדושה צריכה מנהיג

ויקה קרח', כתב רש"י הלבישן טליתות שכולן תכלת. אומר רבי נתן אדלה זיע"א גם זה היה מתכסיסיו של קרח. אמר כשם שטלית שכולה תכלת פטורה מן הציצית, כך עדה שכולה קדושה אינה צריכה מנהיג. ומשה השיב להם שלא כן הוא, גם טלית כזאת חייבת בציצית, וגם עדה קדושה צריכה מנהיג.

העם זקוק לפתנים

ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי', כתב רש"י לפי שבא קרח וערער כנגד אהרן על הכהונה, בא הכתוב ונתן לו כ"ד מתנות כהונה. מבאר הרבי קרח טען ש"כל העדה כולם קדושים", ועל כן אינם זקוקים להשפעת הכהנים ולהדרכתם. "בא הכתוב ונתן לו כ"ד מתנות כהונה", כדי להדגיש את תלותו של העם בכהנים, ועד כמה העם זקוק לכהנים כדי להעלות את ענייניו הגשמיים לקדושה.

המחלוקת נפטלת

ויקה קרח', אומר ה'עטורי תורה' יש כאן מוסר השכל, שכל הדיבות על הצדיק והמחלוקות נגדו אינן משיגות את המטרה, אלא להפך, בסופו של דבר הוא נוחל כבוד ומתנות מן השמיים.

אורות הכשרות

במשנה (סנהדרין ז, א) שאין להם חלק לעולם הבא. ומדברי הרמב"ם (הלכות תשובה ג, ו) למדנו: שהם 'נכרתים ואובדין ונידונין על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים'. ובכלל מחטאי הרבים, הוא מי שהחטיא בדבר קל אפילו לבטל עשה או שהטעה אחרים, כמבואר ברמב"ם (שם הלכה י, ע"ש). ועל אחת כמה וכמה למי שמבקש לערער מעלת הזקנים, אשר אין לך מחטיא הרבים גדול מזה, שהרי הוא מקעקע בזה את יסוד קיום התורה בישראל, וכדפי'.

וכן נבין בזה מדוע עונשם של נביאי השקר היה גלוי לרבים, כדוגמת עונשו של חנניה בן עזור אשר הרבה לחלוק על ירמיהו הנביא עד אשר אמר לו ירמיהו: 'השנה אתה מתי! אך חנניה בן עזור לא שת לבו לדברי ירמיהו, הגם שידע שהוא נביא אמת. וגם כשכלתה אליו הרעה בסיוס אותה השנה ממש, ומלאך המות ניצב על ימינו ליטול את נפשו, לא שכן לדאוג על 'כבודו' העתידי להתחלל ברבים עם מימוש נבואתו של ירמיהו. ועל כן ביקש מבניו להסתיר את מיתתו ולעכב את פרסום דבר מותו למספר ימים עד 'השנה הבאה', פן יאמרו הרבים הנה כי כן דברי ירמיהו נתקיימו בו... הרי לפנינו שדבר מיתתו היתה מפורסמת ברבים, שהרי בשל כך ביקש מבניו להסתיר את מיתתו. ולדברינו יובן, שכן הואיל ופגיעתו היתה לכלל הרבים, אין תרופה למכתו אלא ברבים. ובפרט שהיה גדול ומופלג בדורו, שהרי מפורש בירושלמי (סנהדרין יא, ה): 'חנניה בן עזור נביא אמת היה אלא שהיה לו קיבוסות', ע"ש. ואם זכה להגיע לדרגת נביא ה', על כרחך שעלה ונתעלה בכל המעלות הנשגבות שנמנו בדברי רבי פנחס בן יאיר (עבודה זרה כ, ב) 'תורה מביאה לידי זהירות וכי' חסידות מביאה לידי רוח הקודש'. ועם כל זה, הגיע לדרגת נביא שקר אשר התנבא במה שלא שמע כמבואר בגמ' (סנהדרין פט, א), ע"ש כל השתלשלות המעשה. והוא שאמרנו, ככל שהפוגע גדול יותר – כך היא מידת ענישתו ברבים, וכדפי'.

ובאמת לכשתבונן נראה, שגם התורה עצמה נקראת 'עצה', כמבואר להדיא בספרי עה"פ כי גוי אובד עצות המה (דברים לב, ח): 'אבדו ישראל עצה טובה שניתנה להם, ואין עצה אלא תורה שני' לי עצה לי תושיה'. הנה עין רואה שהתושיה היא 'עצה טובה', ולזה אנו מתפללים בכ"י 'ותקנו בעצה טובה מלפניך'. ופשוט שאי אפשר לזכות לעצה טובה בלא דעת חכמים – שהיא דעת תורה, וכמו שהורנו חז"ל במדרש (שמות רבה ג, י): 'כל מי שנטול עצה מן הזקנים אינו נכשל'.

והן הם דברי הגמ' בסנהדרין (נכ, ב) עה"פ 'רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום' (משלי יט, כא): 'עצה שיש בה דבר ה' היא תקום לעולם'. וצ"ב מה הוסיף הש"ס ע"ד הכתוב, וכי יש עצת ה' בלא דבר ה'. ואולי רצה הש"ס לרמוז בזה, שהדרך לכוון לעצת ה' – מסורה בידי החכמים מפרשי דבר ה', וכדפי'. וראיה ברורה לזה, מצאנו במדרש שוחר טוב (תהלים א, ט, וז"ל: 'ויכל אשר יעשה יצליח – שהכל צריכין לעצתו. כגון ר' אלעזר בן ערך שהיה יועץ עצות ומתקיימות ומצליחות, אמרו לו נביא אתה, אמר להן לא נביא אנכי ולא בן נביא אלא כך אני מקובל מרבותיי כל עצה שהיא לשם שמים סופה להתקיים. א"ר מנשיא מקרא מלא הוא, שני' ועצת ה' היא תקום – עצה שיש בה דבר ה' היא תקום', עכ"ל. הנה כי כן מפורש מכאן, שהמפתח להגיע לעצת ה' – הוא ע"י 'עצת חכמים'!

בספר 'תורת חיים' מובא, שפעם שאל הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל את תלמידיו: פעמים שהרא"ש פוסק הלכה ומביא ראייה לדבריו מן הש"ס, ופעמים שאינו מביא שום ראייה לדבריו אלא אומר 'ונראה לי, איזה מהן עדיף. מיד השיבו, ודאי שעדיף כשהוא מביא ראייה לדבריו. העמידם הרב על טעותם ואמר, אדרבה כשמביא ראייה אחת, יש לו ראייה אחת מהש"ס. ואם מביא שתי ראיות, יש לו שתי ראיות מהש"ס. אך כשאומר 'ונראה לי, אזי כל הש"ס מסכים איתו'!

בכרת לבת אלון ומקורב
הרב יהודה דרעי
הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

"בד"ץ מהדרין"
שע"י הרבנות הראשית באר-שבע
מחלקת "כשרות מהדרין"

בראשות כב' המרא דאתרא הר"ג יהודה דרעי שליט"א

הוחלפה כשרות "מהדרין"
ועבר לכשרות "רבנות רגילה"

"השיפודיה של ליברטי"
בניהולו של חר שמעון ליברטי
רח' יהנה ל'בוטינסקי, נווה זאב

בכרעה, מחלקת "כשרות מהדרין" שע"י הרבנות הראשית באר-שבע

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של מורנו המרא דאתרא
הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

"הלכות ברכת הגומל" - ב'

ש - מה הגדרת חולה שנתרפא, אשר חייב בברכת הגומל?
ת - כל חולה שנתרפא אפילו מחולי שאין בו סכנה, אשר היה מרותק למיטתו שניים או שלושה ימים עקב חוליו, מברך הגומל לאחר שהחלים לגמרי מחוליו.

ש - האם יש זמן קצוב לברכת הגומל?

ת - יש אומרים שצריך לברך הגומל תוך שלושה ימים מיום שנתחייב בברכה, ויש אומרים שיכול לברך עד חמשה ימים. ולכתחילה טוב ונכון שלא לאחר יותר משלושה ימים, כדי לצאת ידי חובת כל הדעות. ועל כל פנים אם איחר את הברכה מכל סיבה שהיא, יש לו תשלומים לברכה בכל זמן שירצה. לפי שברכה זו נתקנה כנגד קרבן תודה, ותודה יכול להביא כל זמן שירצה.

ש - האם ראוי לאחר את הברכה יותר משלושה ימים כדי לברכה בשבת ברוב עם, או עדיף לברכה בזמנה תוך שלושה ימים?

ת - נכון יותר לברך הגומל תוך שלושה ימים, בימי שני וחמישי בזמן קריאת התורה אפילו בזמן מצומצם של עשרה, ולא לאחר עד השבת כדי לברכה ברוב עם.

ש - האם אפשר לצאת ידי חובת ברכת הגומל, בברכה של אדם אחר?

ת - מי שחייב בברכת הגומל, יכול להוציא אחרים ידי חובה, ובלבד שיכוון להוציאם ידי חובה וגם הם יקשיבו לברכה ויכוונו לצאת ידי חובתם. ואדרבה ראוי להנהיג זאת בכל בית כנסת מדי שבת בשבת, כדי למנוע טורח ציבור ולזכות מי שאינו יודע לברך בעצמו. וטוב שיכריז המברך, שהוא מכוון להוציא כל מי שרוצה לצאת ידי חובה בברכתו.

ש - האם נשים חייבות בברכת הגומל?

ת - נשים חייבות בברכת הגומל כדין האנשים. אולם כיון שצריכה לברך בפני עשרה, ואין כבודה של אשה לעמוד בפני האנשים, יכולה לברך באחד האופנים הבאים: תברך בפני עשרה אנשים בבית בחוגי בני משפחתה, כגון בעת עריכת סעודת הוידה וכדומה. או שתברך בעזרת נשים, וישמעו האנשים בתוך בית הכנסת את ברכתה. או שתצא ידי חובה בברכת אחד המתפללים. ועל כל פנים, אין בעלה יכול לברך בשבילה, אלא אם כן גם הוא נתחייב בברכה זו, שיכול להוציא את אשתו ידי חובה, כמו שנתבאר. ואם אין באפשרותה לברך או לצאת ידי חובה בכל אחד מהאופנים הנזכרים, תברך בפני בעלה או בני משפחתה אפילו בפחות מעשרה בלא שם ומלכות. אלא אם כן היא מבטת אשכנז, שיכולה לברך בפניהם גם בשם ומלכות.

ש - האם יולדת צריכה לברך הגומל?

ת - יולדת צריכה לברך הגומל, כדין חולה שנתרפא. אולם כיון שעד שלושים יום היא בגדר חולה שאין בו סכנה אף על פי שהיא מרגישה בריאה לכל דבר, לא תברך אלא לאחר שלושים יום.

ש - האם קטן פחות משלוש עשרה שנה, מברך הגומל?

ת - קטן פחות משלוש עשרה שנה, אינו מברך ברכת הגומל, מפני שאינו יכול לומר "הגומל לחייבים טובות", שהרי אינו בר עונשין. ואמנם יש אומרים שגם קטן מברך, מדין חינוך. מכל מקום אין נוהגים כך במקומותינו, והוא בכלל דין ספק ברכות להקל. ואולם בקהילות שנהגו שגם הקטן מברך, יש להם על מי לסמוך, וכבר נתבאר שאין אומרים ספק ברכות להקל במקום מנהג.

ש - במקום שנהגו שאין הקטן מברך הגומל, האם אביו יכול לברך עליו ברכה זו?

ת - מי שנעשה נס לבנו הקטן שנתרפא מחוליו, יש מי שאומר שאביו מברך עליו הגומל. ואולם העיקר להלכה שאין ברכת הגומל מוטלת על אביו, ועל כן אינו יכול לברך במקומו. וטוב שיברך האב ברכת הגומל על בנו בלא שם ומלכות, כדי לצאת ידי חובת כל הדעות.

לקיים בנו חכמי ישראל
הציבור מתבקש להעתיר בתפילה עבור
הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל
בתוך שאר חולי עמנו ישראל
והן אל כביר לא ימאס את תפילותינו.

דבר רבני הקהילות

הרה"ג שלמה מזמן שליט"א
רב קהילה ורב "המרכז לבריאות הנפש" ב"ש

חובת ההתבוננות

כתוב בפרשת קרח "ויאמר משה בזאת תדעון כי ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלבי, אם כמות כל האדם ימותון אלה ופקודת כל האדם יפקד עליהם לא ה' שלחני, ואם בריאה יברא ה' ופצתה האדמה את פיה ובלעה אותם ואת כל אשר להם וירדו חיים שאולה, וידעתם כי נאצו האנשים האלה את ה' ". **המלבי"ם הקשה** מדוע שינה משה רבינו ממידתו, שבכל זמן היה מליץ יושר על בני ישראל, וכשחטאו חטאים גדולים כמו בעגל ובמרגלים עמד בפרך להשיב חמת ה' מהשחית, ואילו בחטא זה שחטאו קרח ועדתו בענין שהיה תלוי בכבודו ובכבוד אחיו אהרן הכהן גזר עליהם שימותו תיכף, ולא ביקש שיאריך להם ה' אפו עד שיחזרו בתשובה. **והירץ המלבי"ם**, שיסוד האמונה באמיתות התורה הוא להאמין שבקב"ה הוריד התורה, ונתנה למשה רבינו לעיני כל ישראל, ומשה רבינו הוא שליח ה' במסירת התורה והמצוות, ויסוד האמונה הזה התחזק והושרש בלבבות כלל ישראל במעמד הר סיני, לאחר שראו ושמעו את המעמד הנשגב של מסירת התורה למשה רבינו פנים מול פנים, והקב"ה הורה למשה ללכת לכלל ישראל ולהורות להם, אולם לאחר שקמו קרח ועדתו בעוד משה חי, וניסו להכחיש את שליחותו בענין מסירת התורה והנבואה, על ידי זה היתה עלולה לצאת הכחשה לכל התורה כולה, כי כשם שטענו בשליחות מינוי הכהונה והלויה שמשם רבינו פעל היה זה מדעתו ולא מאת ה', כן יאמרו כלפי כל התורה אשר שם משה לפני בני ישראל שבדא אותם מליבו ולא שלחו למסורה, ואם כן לא היתה אמיתות קבלת התורה מקוימת בלב כל עדי הראיה אחרי שהוכחשה על ידי מקצתם, ועל כן היה צריך לחזק שוב את האמונה במשה רבינו על ידי מעמד שיש בו נס ופלא, ועל ידי כך "וידעתם כי נאצו האנשים האלה את ה'", דהיינו שמתוך כך תתחזק האמונה שמשם רבינו הוא שליח ה' למסירת התורה ולנבואה. **ראיה לדברים שאמרנו** היכן נשלם מעמד חיזוק האמונה במשה רבינו, מצינו תשובה על כך ב"אגרת הנחמה", שכתב שבשעה שהיתה מגיפה בישראל ואהרן הכהן רץ אל תוך הקהל ועמד בין המתים לחיים, ודרשו חז"ל "אחז אהרון את המלאך והעמידו על כרחו אמר לו המלאך הנה לי לעשות שליחותי, אמר לו אהרון משה ציוני לעכב אל ידך, הסביר לו המלאך אני שלוחו של מקום ואתה שלוחו של משה, אמר לו אהרון אכן משה אומר כלום מלבו אלא מפי הגבורה, אם אין אתה מאמין הרי הקב"ה משה אל פתח אוהל מועד, ושאל", והוסיף ה"אגרת הנחמה": "ונתאמתה אמיתת השליחות ונתחזק המופת, כי מצות משה הוא מצות אלוקים והכופר במשה הוא ככופר באלוקים". **הרמב"ם בהלכות יסודי התורה כתב**: משה רבנו לא האמינו בו ישראל מפני האותות שעשה שהמאמין על פי האותות יש בליבו דופי. שאפשר שעשה האות בלט, כישוף, ובמה האמינו בו? במעמד הר סיני, שעיינו ראו ולא זר. ומיטן שבמעמד הר סיני לבדו היא הראיה לנבואתו ושאיין בה דופי שנאמר: " הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עימך וגם בך יאמינו לעולם" לומר לך שקודם דבר זה לא האמינו בו ונאמנות שהיא עומדת לעולם, אלא נאמנות שיש אחריה הרחוק ומחשבה. **ולכאורא** בענין זה הפלא גדול שהרי קרח ועדתו היו מראוי מעמד הר סיני שאותו מעמד היה ראיה לנבואת משה רבנו שהיא אמת ואין בה דופי, ובכל זאת קרח ועדתו ניסו לערער את האמונה במשה רבנו. **והתשובה לדבר** שכאשר האדם לא עמל להתבונן במופתים שראה יתכן שיראה בעיניו וישמע באזניו דברים שראויים להשריש בנפשו וליבו שאין אחריה הרחוק, אמונה שאין אחריה ספק או שאלה ובכל זאת יתכן שיהא ספק בליבו, למרות שהדברים נתחזקו כ"כ להיות יסודות שראים באמונה. אך ללא שהאדם יעמול לקנות בנפשו את היסודות שראים עדיין יוכלו להיות לפניו צדדים לספק, ואפילו כלפי יסודות שכבר נתחזקו בליבו כאשר חסרה ההתבוננות באותן יסודות, כל האותות והמופתים שראה ושמע יהיו דועכים בליבו עד שיהיו רופפים לגמרי. העולה מדברים אלו שהחיזוק לנבואת משה רבנו נשלם במעמד בו דיבר אהרון הכהן את דבריו כלפי מלאך המוות כשאמר לו: "אין משה אומר כלום מליבו אלא מפי הגבורה, ובהכרח צריך לומר שאת דברי אהרון הכהן למלאך שמעו כל ישראל, ואם לא כן היה צריך שוב לחזק את האמונה במשה רבנו שאין הוא אומר את דבריו מליבו אלא מפי הגבורה, וכששמעו כל ישראל את חיזוק דברי האמונה בשליחות משה רבנו מפי אהרון הכהן "התאמתה אמיתת השליחות ונתחזק המופת".

בברכת לבת שלום ומבורך
הרב שלמה מזמן

הפתעה בשדה התעופה

תחושת אושר מילאה את ליבו של הר"ר דיוויד פרידמן כאשר נחת עם אשתו ובנו הקטן בארץ ישראל והגשים את משאלתו לעלות לארץ.

הוא נולד בדרום אפריקה, במשפחה שלא הייתה לה זיקה של ממש לדת. כשבגר למד רפואה וזכה להצלחה.

כמו צעירים רבים, שהחלו להתקרב לעולמה של היהדות, גילה גם הוא את שורשיו. במרוצת הזמן נעשה יהודי שומר מצוות. על-כן הרגיש רצון עז לעלות לישראל ולחיות בה חיים יהודיים מלאים.

בצעדיו הראשונים בארץ נעזר בדודתו, הגב' מרים טרספולסקי, משכנת בית-זוג בירושלים. היא סידרה כעבור זוג הצעיר דירה, והוא התכוון ללמוד תורה כחצי שנה קודם שיתחיל בעבודתו כרופא.

זה היה בחורף תשנ"א (1991). לא חלפו כמה ימים ותושבי הארץ מצאו את עצמם נתונים לאיום הטילים של הרוזן מבגדאד. אביו של הר"ר פרידמן מיהר להתקשר אליו ותבע במפגיע כי המשפחה תחזור מיד לדרום אפריקה.

כשהסתיימה השיחה נותר הבן בתחושה קשה ובחוסר יכולת להחליט כיצד לנהוג. הוא ידע כי לא הדאגה בלבד הביאה את האב להציג דרישה זו. כל תהליך החזרה בתשובה והעלייה לארץ לא היו לרוחו, ועתה יש בפיו נימוק חזק.

הר"ר פלדמן הציג את לבטיו לפני דודתו: האם עליו לוותר על תכניתו להתקדם בלימודי היהדות ועל החיים בארץ בגלל דרישתו של אביו? מצד שני, מצוות כיבוד אב ואם נאמרה בעשרת הדיברות ואין להקל בה.

הדודה ענתה כי שאלות מסוג זה יש להפנות לרב פוסק הלכה. היא סיפרה לו על הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך, על גדולתו העצומה בתורה ועל חכמתו החיים הרבה שניחן בה.

בעזרת ידיד בא הרופא הצעיר אל דירת הרב אוירבך, בשכונת שערי חסד. הוא הציג את הרקע לדברים ואת דרישת האב, והמתין לתשובה.

הרב אוירבך אמר: "רבים שאלו אותי אם לעזוב לחוץ-לארץ לנוכח איומי האוייב העיראקי. לכולם עניתי חד משמעית שאין לעזוב את הארץ. אולם בקשר אליך נראה לי שהעניין שונה". נשימתו של הצעיר נעצרה והרב המשיך: "לדעתי, עליך לקיים את רצון האב ולצאת לחוץ-לארץ".

הר"ר פלדמן היה מופתע ושאל: "מדוע, כבוד הרב?".

הרב אוירבך חיך אליו בחום ואמר: "מהדברים שסיפרת אני מבין שאם לא תציית לאביך ותטען שהרבנים מורים שלא לעזוב את הארץ, הדבר יעורר בליבו כעס כלפי הרבנים וכלפי כל מה שהיהדות מייצגת. הוא ירגיש שהרבנים מסיתים את הבנים נגד הוריהם חלילה, וזו תהיה התפתחות שלילית."

הרבנות והמועצה הדתית
באר שבע

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

ברגשי כבוד וגיל הננו לשגר את ברכותינו הלבביות לכבוד מורנו ורבנו הדגול והנערץ מקים עולה של תורה בעירו הק' ראש וראשון לכל דבר שבקדושה אביר הרועים ומרביץ תורה לעדרים, פה מפיק מרגליות אשר מוסר את נפשו ומכתת רגליו להפיץ תורה ולקדש שם שמים ברבים

יהודה דרעי

הגאון הגדול רבי שליט"א

הרב הראשי וראב"ד באר שבע

ולרעייתו הדגולה, אשת חיל עטרת בעלה,

הרבנית מרים דרעי תליט"א

לרגל אירוסיו הבן היקר והחשוב

יעקב ישראל הי"ו

מבחירי ישיבת תושיה תפרח

עב"ג

שרה בת הרב יהושע לוי שליט"א

סימינר בית יעקב סאן פאולו ברזיל

בורא עולם בקנין השלם זה הבנין

ויהיה זה בנין עדי עד

לתפארת המשפחות הנכבדות והחשובות

המברכים מעומקא דליבא

בברכת מזל טוב והצלחה

ברוב אושר נחת ושמחה

שלמה אוחיון

יהושע {שוקי} דמרי

מזכיר המועצה הדתית

ממונה המועצה הדתית

רבני השכונות והקהילות

עובדי המועצה הדתית

"לכן אני מציע שתצאו לחוץ-לארץ, אך לא לדרום אפריקה, שבה הסביבה מקשה עליכם. כדאי שתעברו לזמן מה לקהילה אחרת, כמו לונדון, שם תוכל ללמוד בינתיים, וכאשר יחזור השקט תשובו לארץ הקודש".

ברבמקום התקשר הרב אל ידידו המתגורר בלונדון, וביקש ממנו לסדר מקום מגורים לזוג. הוא מסר לד"ר פלדמן את שמו של האיש ואמר: "סעו לשלום, המול כבר מסודר".

בשובו אל הדודה היה הר"ר פלדמן נבוך. הרב חושש שהישארותי בישראל תפגע ביחסו של אבי אל הרבנים, אמר, "אבל הלא אני מכיר את יחסו השלילי של אבי כלפי הרבנים, וממילא זה לא ישנה הרבה".

הדודה עודדה אותו ואת אשתו לקבל את פסק ההלכה של הרב. "אם שואלים רב - צריך לקיים את הוראתו", אמרה. היא גם מיהרה לעזור להם למצוא מקום בטיסה הקרובה היוצאת ללונדון, ולמחרת בערב כבר עלתה המשפחה הצעירה למטוס.

הם נחתו בלונדון ופסעו בין המוני האנשים בבית-הנתיבות הגדול. פתאום שפסף הר"ר פלדמן את עיניו כלא מאמין. מולו צעד אביו, שבאותו רגע תבחין גם הוא בהם, והתקדם לעברם בהתרגשות.

האב והבן התחבקו בחום, הביטו זה בזה ובעיני שניהם זעקה השאלה: "מה אתה עושה פה?". האב פתח ראשון והסביר לזוג הצעיר כי היה בטוח שלא ישמעו בקולו, ולכן החליט לבוא לישראל, כדי לעודד אותם לחזור מיד. מכיוון שלא מצא טיסה ישירה, נחת נחיתת-ביניים בלונדון. "אבל מה אתה עושה פה?!", שאל כעת את בנו.

בפי הרופא הצעיר הייתה תשובה מוכנה: "אחרי שדיברת איתי בטלפון הלכתי להתייעץ עם רב בירושלים, והוא יעץ לי לשמוע בקולך ולעבור בינתיים ללונדון, עד שהמצב יאפשר לחזור".

תגובת אביו גרמה לו לחוש צמרמורת: "מה?! עדיין יש רבנים שמתחשבים גם בכבוד את אביך ואת אמך?!"

משפחת פלדמן נשארה בלונדון כמה חודשים, ולאחר מכן שבה לארץ, בהסכמה מלאה של האב. מאז אותה פגישה בבית-הנתיבות בלונדון השתנה לחלוטין יחסו של האב כלפי רבנים והיהדות בכלל. עם השנים למד להעריך את התקרבותו של בנו אל עולם היהדות, ואף החל לקיים מצוות בעצמו.

לעילוי נשמת

הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל
בר עליה ז"ל

והרבנית רחל טריקי ע"ה

בת סימי ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

שבת שלום!